

REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

FOROMO 8

**KITSISO YA TSHEDIMOSETSO GO MONGONGOREGI YO O SA EMELWANG KE
MODIRAKAMOLAO**

[Molawanataolo 8]

KAROLO 4(2) YA *DOMESTIC VIOLENCE ACT, 1998* (Molao 116 wa 1998)

KITSISO YA TSHEDIMOSETSO KA TLELEREKE YA KGOTLATSHEKELO

1. Kitsiso eno e tshalosa—
  - (a) thuso e e leng teng go ya ka *Domestic Violence Act, 1998*; le
  - (b) tshwanelo ya mongongoregi go dira ngongorego ya bosenyi kgatlhanong le moikarabedi.

2. O tllile go tlhoka go saena kitsiso eno go netefatsa gore karolo 4(2) ya *Domestic Violence Act, 1998*, e obametswe, le molawanataolo 8 wa Melawanataolo ya Tirisodikgoka ya mo Malapeng, 2022, e e dirilweng go ya ka Molao oo, e e mpateletsang-
  - (a) go go neela kitsiso eno, eo e tshwanetseng go nna teng ka puo ya semmuso e o e itlhophelang le go e tlhaloganya;
  - (b) go buisa kgotsa go dira gore o buisetswe kitsiso eno fa o sa kgone go buisa kitsiso eno;
  - (c) go go botsa gore a o tlhaloganya diteng tsa kitsiso eno; le
  - (d) go tlhalosa karolo efe ya kitsiso e o sa e tlhaloganyeng.

3. O ka—
  - 3.1 mo letsatsing lefe le ka nako nngwe le nngwe, go ya ka molao, dira kopo ya taelotshireletso kgatlhanong le tirisodikgoka ya mo malapeng kwa Kgotlatshekelong ya Magiseterata mo lefelong le-
    - (a) o nnang, o ithutang, o dirang kgwebo kgotsa o dirang mo go lona leruri kgotsa nakwana;
    - (b) moikarabedi (yo e leng motho yo o dirang tirisodikgoka ya mo malapeng) a nnang, a ithutang, a dirang kgwebo kgotsa a dirang mo go lona leruri kgotsa nakwana; kgotsa
    - (c) tirisodikgoka ya mo malapeng e diragaletseng mo go lona.
  - 3.2 dira kopo ya taelotshireletso kgatlhanong le motho yo o leng mo kamanong ya selegae le wena ka go—
    - (a) nyalana le wena mo nakong e e fetileng kgotsa gajaana;
    - (b) nna mo kamanong ya go nna mmogo, mme le sa nyalana;
    - (c) nna motsadi wa ngwana wa gago;
    - (d) nna wa losika la gago ka madi (jk. mme, rre kgotsa bana ba gaeno), botsalano (jk. mme wa bobedi kgotsa rre wa bobedi) kgotsa tsholo;
    - (e) beeletsa ka maitlhome a go nyalana, kgotsa go ratana kgotsa kamano ya setso; kgotsa
    - (f) kamano e e tseneletseng.
  - 3.3 thapa mmueledi go go thusa. Fa o sa kgone go duelela mmueledi, o ka dira kopo ya thuso ya semolao kgotsa o ka ikgolaganya le mokgatlho o e seng wa puso go go thusa.

4. Nka kgona go go naya foromo ya kopo fa o batla go dira kopo ya taelo ya mofuta oo. Ga go tlhokege gore o bule kgetse ya bosenyi gore o bone taelotshireletso.

5. Motho o dira tiriso ya dikgoka ya mo malapeng fa motho yoo a—
  - (a) go sotla mo mmeleng;
  - (b) go sotla ka thobalano;
  - (c) go sotla mo moweng, ka puo kgotsa go sotla mo monaganong;
  - (d) go sotla ka ditšhelete;
  - (e) go tshosetsa;
  - (f) go kgokgontsha;
  - (g) go kgokgontsha ka thobalano;
  - (h) sotla wa losika la gago;
  - (i) go sotla mo moweng;

- (j) senya thoto;
- (k) dira gore motho yo o tsofetseng a sotlwe kgotsa a sotla motsofe;
- (l) go pateletsa;
- (m) go laola;
- (n) bonagatsa ngwana mo tirisong ya dikgoka ya mo malapeng;
- (o) tsena mo lefelong la gago la bonno la leruri kgotsa la nakwana ntle le tumelelo ya gago, fa wena le motho yoo le sa tlhakanelang bonno bo le esi, kgotsa lefelo la gago la tiro kgotsa lefelo la boithutelo, ntle le tumelelo ya gago, fa wena le motho yoo le sa dire mo lefelong le le esi kgotsa le sa ithutele mo lefelong le le esi; kgotsa
- (p) a amega mo maitsholong a mangwe afe a go tshosetsa, go baya mo kotsing, go sotla, go nyatsa, go rumola, kgotsa go tlontlolola a a lebisitsweng go wena,

mo maitsholo ao a utlwisang bothoko kgotsa a a tlhotlheletsang tumelo ya gore o ka gobatswa.

6. Kopo ya taelotshireletso kgatlhanong le tirisodikgoka ya mo malapeng e ka dirwa ke motho yo mongwe mo boemong jwa gago fa e le gore motho yo o batlang go dira kopo ya taelotshireletso o na le kgatlhego e e utlwalang mo boitekanelong jwa gago. Fela, kopo eo e tshwanetse go patwa ke tumelelo ya gago e e kwetsweng, ntle fela le mo lebakeng la fa o le motho yo, go ya ka kgotlatshekelo, o sa kgoneng go neelana ka tumelelo.

7. Ngwana ofe, kgotsa motho mo boemong jwa ngwana, o ka dira kopo ya taelotshireletso kwa kgotlatshekelo.

8. Kgotlatshekelo e tla sekaseka kopo ya gago kgotsa kopo e e dirilweng mo boemong jwa gago, e bile e tshwanetse—

8.1 fa bosupi bo tshegetsatsa ntlha ya gore—

- (a) moikarabedi o dira kgotsa o dirile tirisong ya dikgoka mo malapeng;
- (b) kotsi e a go tlhagela kgotsa o ka tlhagelwa ke kotsi kgotsa e ka tlhagela wa losika la gago ka ntlha ya maitsholo ao fa taelotshireletso e sa rebolwa ka bonako; le
- (c) tshireletso e e newang ka taelotshireletso ya nakwana e ka se kgone go fitlhelwa fa e le gore kitsiso ya pele ya kopo e neetswe moikarabedi,

go rebola taelotshireletso ya nakwana kgatlhanong le moikarabedi; e bile

8.2 morago ga moo go rebola taelo ya nakwana e e tla—

- (a) tsenang mo tirisong fela morago ga go newa moikarabedi (ditshenyegelo tsa teng di tlile go duelelwa ke wena ntle le fa o sa kgone go di duelela); le
- (b) dirang sebaka sa paka e e rileng.

9. Taelotshireletso ya nakwana e gatelelwa le go tsenngwa mo tirisong go tloga ka nako e e rebotsweng ke kgotlatshekelo le fa go nna teng ga yona le diteng tsa taelo di setse di neetswe moikarabedi. Khopi ya kopo le bosupi jo bo tserweng di tla neelwa moikarabedi, mmogo le taelotshireletso ya nakwana, e bile moikarabedi o tla bidiwa go tla go tlhagisa mabaka ka letlha le le totobaditsweng mo taelong a gore goreng taelotshireletso ya nakwana e sa tshwanela go dirwa ya bofelo. Tshireletso e e newang ka taelotshireletso ya nakwana ke ya nakwana e bile e tlile go ya bokhutlong ka letlha la theetso.

10. Ka letlha la theetso, kgotlatshekelo e tla reetsa morero e bile e ka rebola taelotshireletso ya leruri e e tla dirang paka e e sa beelwang nako ya go ya bokhutlong, kgotsa nako e e ka tlhomamiswang ke kgotlatshekelo ka ntlha ya mabaka a a utlwalang.

11. Kgotlatshekelo e ka, ka tirisong ya taelotshireletso ya nakwana kgotsa ya bofelo, kganela moikarabedi go—

- (a) dirisa dikgoka kgotsa go leka go dira tiro efe ya tirisodikgoka ya mo malapeng;
- (b) bona thuso mo mothong yo mongwe gore a dire tiro efe ya tirisodikgoka ya mo malapeng;
- (c) tsena kwa lefelong la bonno le le tlhakanetsweng ke mongongoregi le moikarabedi: Fela kgotlatshekelo e ka pateletsa kganelo eno fa fela go lebega go le mo kgatlhegong ya mongongoregi;
- (d) tsena mo karolong e e totobaditsweng ya lefelo leo la bonno le le tlhakanetsweng;
- (e) tsena kwa lefelong la bonno la mongongoregi;
- (f) tsena kwa lefelong la tiro kgotsa la boithutelo la mongongoregi;
- (g) thibela mongongoregi yo ka tlwaelo a nnang kgotsa a ne a nna mo lefelong la bonno le le tlhakanetsweng jaaka go umakilwe mo temaneng (c) fa godimo, go tsena kgotsa go sala mo lefelong la bonno le le tlhakanetsweng kgotsa karolo e e totobaditsweng ya lefelo la bonno le le tlhakanetsweng;
- (h) senola tlhaeletsano epe ya seileketeroniki kgotsa go dira gore tlhaeletsano efe e fitlhelwe, jaaka go ka totobatswa mo taelotshireletsong; kgotsa
- (i) dira tiro nngwe le nngwe efe jaaka go totobaditswe mo taelotshireletsong.

12. Kgotlatshekelo e ka pateletsa mabaka a mangwe afe mo moikarabeding ao e bonang a tlhokega go sireletsa le go tlamela mabapi le pabalesego, boitekanelo le pholo ya mongongoregi.

13. Go ya ka karolo 7(5) ya *Domestic Violence Act, 1998*, aterese ya lefelo, bonno, boithutelo le tiro ya mongongoregi kgotsa wa losika yo taelotshireletso e mo amang e tshwanetse go se tsenngwe mo taelotshireletsong, ntle le fa mofuta wa wa dipeelo tsa taelotshireletso o tlhoka gore dintlha tseo di tsenngwe, e bile kgotlatshekelo e ka rebola ditaello dife go netefatsa kobamelo ya taelo ya Molao.

14. Nako nngwe le nngwe fa kgotlatshekelo e rebola taelotshireletso ya nakwana kgotsa ya bofelo, thebolelo ya go tshwarwa ga moikarabedi e tla rebolwa, fela tiragatso ya thebolelo e tla sekegwa go latela kobamelo ya kganelo, lebaka, pateletso kgotsa taelo efe e e ka pateletswang ke kgotlatshekelo go kganela go dirwa ga tiriso ya dikgoka mo malapeng mo mongongoreging. Fa moikarabedi a tlola kganelo, lebaka, pateletso kgotsa taelo efe e e totobaditsweng e mo taelotshireletsong, mongongoregi o ka neelana ka thebolelotshwaro, mmogo le tagafara, e mo go yona go tshwanetseng go tthaloswa gore moikarabedi o tlotse taelotshireletso, kwa tokololong ya Tirelo ya Sepodisi ya Aforika Borwa e e tshwanetseng—

- (a) fa e le fore go na le kgonego ya gore mongongoregi o utlwa botlhoko kgotsa o ka utlwiswa botlhoko ka ntlha ya go sa obamelweng ga taelotshireletso ke moikarabedi, go golega moikarabedi ka bonako; kgotsa
- (b) fa go se mabaka a a utlwalang a go golega moikarabedi, go neela moikarabedi ka bonako kitsiso e e kwetsweng gore a tlhagelele fa pele ga kgotlatshekelo,

go ikarabela mabapi le kgetse ya bosenyi ya go se obamele taelotshireletso.

15.(a) O ka, mo nakong e le nngwe fa o dira kopo ya taelotshireletso kgotsa morago ga moo, dira gape le kopo ya kitsiso ya kelotlhoko ya tshireletsego, fa e le gore o nna mo lefelong le le esi le moikarabedi. Kopo eno e tla dira gore taelo e dirwe gore motlhankedi wa sepodisi a tlhole pabalesego ya gago nako le nako ka mogala le ka namana sebaka se se rileng.

(b) Nka go naya diforomo tsa kopo go dira kopo ya taelotshireletso le kitsiso ya kelotlhoko ya tshireletsego fa o di batla, kgotsa o ka bona diforomo tseno mo inthaneteng (etela www.justice.gov.za).

16. Mo godimo ga kopo ya taelotshireletso, o na gape le tshwanelo ya go dira ngongorego ya bosenyi kgatlhanong le moikarabedi, kwa seteišeneng sa mapodisi se se mo lefelong le o nnang, o ithutelang, o dirang, o gwebang mo go lona kgotsa le tshotlako e diragaletseng kwa go lona, fa ele gore tirisodikgoka ya mo malapeng e lekana le tlolomolao ya bosenyi. Ga go tlhokege, ka jalo, go tlhatlhela kgetse ya bosenyi gore o bone taelotshireletso.

17. TSIBOSO:

17.1 Ke tlolomolao ya bosenyi go aka mo—

- (a) kopong ya taelotshireletso;
- (b) kopong ya kitsiso ya kelotlhoko ya tshireletsego; le
- (c) tagafareng gore moikarabedi ga a obamela taelotshireletso.

17.2 Kgotlatshekelo e ka dira taelo ya go duedisa motho fa e kgotsofetse gore motho yo o umakwang o dirile ka go se kgathale, go tena kgotsa ntle le mabaka.

(*Phimola e e seng maleba)

Nomoro ya Kopo: ...../20..... **Letlha:** .....

Leina le sefane sa tlelereke ya kgotlatshekelo: .....

Leina le sefane sa *mongongoregi/*motho yo o dirang kopo ya taelotshireletso mo boemong jwa mongongoregi:

.....
 .....

*Mosaeno/*kgatiso ya monwana wa kgonojwe /*letshwao la *mongongoregi/*motho yo o dirang kopo ya taelotshireletso mo boemong jwa mongongoregi

TLHOMAMISO YA KAMOGELO YA FOROMO 8

(Go tsenngwa mo faeleng ya kgotlatshekelo fa mongongoregi kgotsa motho yo o dirang kopo ya taelotshireletso mo boemong jwa mongongoregi a tswela pele ka kopo)

(*Phimola e e seng maleba)

Nomoro ya Kopo: ...../20..... Letlha: .....

Leina le sefane sa *mongongoregi/motho yo o dirang kopo ya taelotshireletso mo boemong jwa mongongoregi:
 .....

Ke tlhomamisa gore—

- (a) ke neetswe kitsiso ya tshedimosetso;
- (b) e ne e le ka puo ya semmuso e ke e itlhophetseng;
- (c) e *buiseditse godimo gore ke e utlwe/ ke e ipuiseditse ka bonna;
- (d) ke ne ka botswa gore a ke tlhaloganya diteng tsa kitsiso; e bile
- (e) karolo efe ya kitsiso e ke ne ke sa e tlhaloganye, ke ne ka e tlhalosetswa.

.....
 *Mosaeno/*kgatiso ya monwana wa kgonojwe /*letshwao la *mongongoregi/* motho yo o dirang kopo ya taelotshireletso mo boemong jwa mongongoregi

Leina le sefane sa tlelereke ya kgotlatshekelo: .....

.....
 Mosaeno

Setempe sa tlelereke ya kgotlatshekelo
